

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO

KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani 9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K, $\frac{1}{20}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Še enkrat k volitvam v „Kmetijski družbi“.

Nad vse zanimivi so pojavi v klerikalni stranki po zadnjih dogodkih v „Kmetijski družbi“. Volilci so stopili na rep nemškemu grofu, zakričala pa je — duhovska stranka, napram bahavemu plemiču so prodrli z delavnim slovenskim možem, prosreduje pa „Slovenska (!) ljudska (!) stranka“. Tako kakor ob tej priliki se do kosti lažnjivi značaj te stranke ni nikdar še izkazal. Niti za slovenski, niti za ljudski interes ji ni, ampak edino za gospostvo duhovščine. In zato gospostvo je nemško-nacijonalni grofič dobra opora. Zato pa kriče ter so se razgalili pred vsem slovenskim svetom.

Tudi mali Lampek ni mogel držati svojega pre-naglega jezička. Sicer smo mi dobro vedeli, da klerikalci kmalu pridejo spet z idejo „kulturnega sveta“, ki naj bi bil konkurenca in smrt „Kmetijski družbi“, kjer imajo in bodo imeli napredni kmetje vedno večino. Ubiti hočejo „Kmetijsko družbo“ s tem „kulturnim svetom“. Njihov strankar, znani pisatelj „izvirnih“ knjig Legvart je to dr. Krekovo, Lampetovo in Šušteršičevo misel pravil vsakemu po deželi, ki ga je hotel poslušati. Tudi Povše je to potrdil na občnem zboru „Kmetijske družbe“, ko je pravil, da mu je dr. Krek zagrozil, da bo v deželnem zboru nastopil proti „Kmetijski družbi“, torej proti Povšetu, čeravno sta v klerikalnem klubu „tovariša“. Dr. Krek je namreč bil proti temu, da Povše sprejme predsedstvo v „Kmetijski družbi“. Vse skupaj pa je za Legvartom in Povšetom izpovedal, kakor da smo ga mi najeli, mali Lampek — Štefe ne verjamemo, da bi si upal tako neumnost napraviti — in napisal sledeče vrstice:

„Zato (ker je Barbo propadel?) je (namreč „Kmetijske družbe“) država in dežela ne moreta več upoštevati. Ni škoda. Kmalu stopi na mesto mrtvega trupla novo živo telo, bolj primerno zahtevam nove dobe“.

To novo „živo telo“ je „kulturni svet“, s katerim so že enkrat, zdaj pa zopet nameravajo ubiti kleri-

kalci „Kmetijsko družbo“. Hvala Lampetu na javnem priznanju. Radovedni smo le na to, kako se bo obnašal novi predsednik Povše napram tej nakani klerikalne stranke, kajti obljubil je v predsedniškem nagovoru, da bo vse moči žrtvoval za „Kmetijsko družbo“. Kot predsednik „Kmetijske družbe“ mu je prokleta dolžnost, da povsod in tudi v lastni stranki deluje za ohranitev „Kmetijske družbe“ v dosedanji moči in za njeno samostojnost.

Klerikalci se silno hučujejo na g. Ivana Kneza, podpredsednika kmetijske družbe, in z napadi nanj skušajo zagrniti svojo nagoto! Seveda duhovnik Kalan, ki zna pač dobro mašo brati, ta bi bil predsednik po božji volji! A g. Knez, ki ima v mezincu več znanja o kmetijstvu, kakor vsi klerikalni „strokovnjaki“ skupaj, ta jim ni pogodu. G. Knez se ni štilil na to mesto. Ker pa imamo v pravilih kmetijske družbe določbo, da mora podpredsednik stanovati v Ljubljani in v Ljubljani ni ravno na izbero za podpredsedniško mesto sposobnih mož, se je prosilo najboljšega. Nam in g. Knezu bi bilo gotovo ljubše, da bi se poklicalo na to mesto kakega agrarca z dežele, a pravila to onemogočujejo. Napadi na g. Kneza so surovost, če se upošteva, da je to delo zanj žrtev. Če bi prišlo do kakega nasprotja v interesih trgovine in kmetije, se lahko z mirno dušo zanesemo na prirojeni takt g. Kneza, da bo rešil zadevo v prid narodnogospodarskemu napredku Slovenstva, ki mu večino tvori naš kmet. Glede drugih napadov opozarjamo le na predsednika „Ljudske posojilnice“ dr. Šušteršiča. Končno opominjamo tudi, da je bil g. Knez izvoljen enoglasno, potem ko je gosp. Detela še posebej vprašal, če ima kdo kaj proti njemu. In tedaj se ni oglasil niti g. Gombač, ki tako strastno sovraži vsako „kupčijico“.

K sklepu le še enkrat zagotovimo, da je volitev v „Kmet. družbi“, še bolj pa poznejša polemika pokazala vse umazane namene nasprotnikov. Mi smo pripravljeni.

Politične vesti.

Klerikalci se skrbno pripravljajo na osvojitev naprednih mest in trgov. Ker jim to ni šlo potom agitacije, prirejajo velika romanja v take kraje. Na teh romanjih se ne moli, ampak se veseliči in pleše, še bolj pa se pije. Za parado vzamejo klerikalci s sabo „čuke“, to so klerikalni zapeljanci, ki nosijo podobno obleko kakor „Sokoli.“ Tak izlet so pred kratkim priredili duhovniki, čuki in Marijine device na Vrhniko, 26. t. m. pa gredo osvajevati Škofjo Loko. Roke si manejo gg. gostilničarji.

V Gorici so zlezli Lahi pod klop. Zadnjo nedeljo se je v „Velodromu“ v Gorici vršila veličastna narodna slavnost, ki se je udeležilo 7000 Slovencev. Ob tej množici so se Lahoni kar poskrili. Iz zasede so ponoči napadli par naših. Slovenci so poleg narodnih imeli tudi mestne in deželne zastave goriške, da pokažejo, da je goriška dežela slovenska, mesto pa mora slovensko postati. Svoji k svojim!

Vseslovanski shod se vrši te dni v Pragi. Prišli so zastopniki vseh narodov slovanskih razun Ukrajincev, ki niso hoteli, in Slovakov ter ogrskih Srbov, ki niso smeli priti. Sklenilo se je ustanoviti v

Pragi veliko vseslovansko banko. V Peterburgu bodo prevajali knjige vseh slovanskih narodov. Slovanske turiste bodo pripeljali k nam. Najvažnejše pa, kar se je zgodilo na shodu, je pobratenje Poljakov in Rusov. Ta dva največja dela slovanske družine sta si ostro nasprotovala, ker so Poljaki vedno upali, da na novo ustanove svojo državo. Poljaki dobe na Ruskem velike svoboščine. Vsi skupaj se obrnejo proti Nemcem. Moško roko so si podali. Nemci, ki so vedno hujskali, so zdaj vsi preplašeni, kajti tega nikdar niso verjeli, da bi se bratje našli. Shod se še vrši.

V novo ministrstvo za javna dela je imenovanih okoli 150 raznih uradnikov, med njimi nismo našli niti enega Slovenca. Po razmerju prebivalstva bi moralo biti 6 do 7 Slovencev. Ali novo ministrstvo ni namenjeno tudi Slovencem? Slovenski poslanci, ali se je to zgodilo z Vašo vednostjo, ali celo z Vašim soglasjem?

Dopisi.

Iz vipavske Planine. V naši cerkvi straši. Tak glas so oni razširili, ki so pečeni in kuhani v cerkvi. Če jih res straši in plaši, že ne more biti bog

Listek.

O pogumni Kuniki.

Po Rosegru.

„Kunika, danes!“

„Kaj pa danes?“

„Danes te imam.“

„Kdo? Ti mene? Hi, hi, hi!“

„Da, jaz tebe. Ha, ha, ha!“

„Urezal se boš!“

Tako se je pričel razgovor med Severjevim Janezom in Koširjevo Kuniko, ko sta se sešla na potu k žegnjanju. On je bil za dve glavi višji kot ona, ona pa za eno bolj pametna kot on.

„Zakaj si pa ravno proti meni taka, Kunika?“ jo je vprašal.

„In zakaj je to tebi tako malo všeč?“ je bil njen odgovor.

Takrat pa se je vstavil, razprostrl svoje roke in rekel: „Zato, ker te imam rad!“

„Hi, hi! Kmalu bi se bila zasmejala!“ je odgovorila veselo.

„Kaj pa je na tem smešnega, bi rad vedel!“

„Ali ti je ljubši, če bi jokala?“ se je zasmejala ona.

„Rada me moraš imeti!“

Kunika je odgovorila: „Za tako lepega fanta, bi bila pač preslaba. In še všeč mi nisi v treh rečeh!“

„No, to bi ne bilo slabo!“ je odgovoril Janez in se ponosno postavil, da je bilo mogoče videti krasoto njegove postave, obleke in verižice od ure.

„Vendar je tako. Prvič si zame prelep, drugič si mi premočan in tretjič si prebogat.“

„Pojdi vendar. Norčuj se iz družega!“

„Gotovo se bom še!“ Hočem ti povedati, kar si mislim. Ker me danes že v tretje vprašaš, ti moram povedati svoje mnenje!“

Kunika je stala prav resno pred nerodnim fantom s svojo majhno okroglo postavo in z rdečim debelim obrazkom in sinjo ruto krog nedrij, tako lepa, da ni mogel mladenič obrniti očesa od nje.

„Vidiš fant, tako je! Tvoji lasje bi se svetili, če bi jih tudi z mastjo ne mazal in tvoji presneti brki bi stali tudi brez smole. In da imaš dosti tolarjev, ve že tako vsak, če bi jih tudi ne nesel na verižici na sprehod. In da si močan, verjamemo tudi vsi, če bi se tudi ne stepel vsako nedeljo!“

Fant je debelo gledal v dekletov obrazek, in ni vedel, ali govori resnico ali le v šali. Bolj tiho je naposled rekel: „No, pa vzemi šolarja, ki nima brk, da bi jih vihal, ali pa starca, ki nima las, da bi jih mazal, ali pa kočarja, ki nima tolarjev, da bi jih nesel na verižici na sprehod in ki se ne bo pretepal!“

„Hi, hi, zdaj si pa že strupen!“

„Še stepel se bom zaradi tebe, ker se vsi norčujejo, češ, da me nočeš!“

„In zato te naj maram, da bi se potem postavljaj! Kaj ne?“

„Kunika. S tabo ni, da bi govoril. Zanalasč si taka! Ampak to ti rečem: Če te jaz ne morem imeti, te tudi drugi ne bo imel!“

Ko je Kunika pogledala kvišku, je videla, da je

zadovoljen ž njimi, pa tudi z njih kolovodjem gosp. Jožetom, ki je razdelil Planince v neumne in pametne, ne more biti gospod bog posebno zadovoljen, zatorej vrnite se z napčnega pota vi vsi, ki ste od pobožnosti oslinjeni, a v škodoželjnosti pravi — mojstri licemerci. Naš počasni Jože, ki se večkrat predno izpostavi Najsvetejše, zmoti t. j. s kadilnico hoče pokaditi, a šele takrat se spomni, da nima kaj pokaditi, hoče nas učiti, pa je sam potreben šole, zato ni čudno, da je moral že tako v letih večkrat župniško skušnjo delati ali jo je naredil, ni znano, nasprotno je že od miz kapalo, je kakor smo hoteli reči besnel na prižnici: „Kar vas je pametnih Planincev ne hodite k liberalni veselici in plesu, ampak daleč v stran.“ Potemtakem smo bili mi „norci“, oni pametni pa, ki so zraven prišli, izzivali, sline požirali in plesali in nas hoteli še ogoljufati so bili pa dvakrat „norci“. Gosp. Hartmann, odkar ste župnik ali kaplan, nas pitate z liberalci, brezverci itd. Po vašem nas vrag pohrusta, če se malo zavrtimo. Kdo bo pa vaše člane katol. društva in Marijine hčere, ki so norele in plesale vzel, mar li gospod belcebub? Naprednjak bi se moral pred vašo S. L. S. po trebuhu valjati in krotak biti ter svoje žepe v vaše nikdar site bisage prazniti, a vi bi za njegove žulje noreli,

ali ne? Tedaj vaši društveniki, ki jih nam stavite za vzgled, so tudi noreli kakor pravite in plesali in sicer zadnjo nedeljo na naprednej veselici v Podragi. Te vijolice so: Drejče Žvančkov, Ciril Novakov, Janez Ivancov, Drejče Starašinov, ki je rekel, da pr mej duš in pr mej duš ne bodo naprednjaki na Planini plesali. Ko je godba prišla, pa je norel, kakor osel, ki ga v občutljivem delu ožgeš. Dalje so bili Lojze Šedmačinov, katerega se je za bati, Tóne Splacov, Lojze Pipanov, ki je z boljšim delom telesa skakal po županovi mizi 21. junija rjoveč, da je nasilstvo, ker prosijo naprednjaki za dovoljenje za ples, Janez Adamčev, katerega se je tudi bati itd. Če omenimo še Mico in Pepo Skalonovo, 2 Marijini hčeri smo za danes pri kraju. In tako g. Hartmann smo za danes nekaj vaših gorečih katoličanov našteli z željo, da najprej nje spametujete, dotlej pa nas na miru pustite! In če se vam posreči te spreobrniti, bo še Mica Splacova svojo hvaležnost skazala. Jezik pa ima za dva pravdarska dohtarja. Če vse to premislimo, kaj klerikalec počenja, in kaj je naprednjaku prepovedano, se ni čuditi, če vam v cerkvi ropota in vas straši. — Dalje prihodnjič.

mladenič bled in da je roko stisnil v pest. Zato se je Kunika nekoliko prestrašila. Ker sta bila na samotni cesti, ji je bilo skoro žal, da ni molčala o njegovih dobrih lastnostih.

„No pa bomo videli“, je odgovorila s pojočim glasom ter šla na desni cestni rob, dočim jo je Janez s svojimi nekoliko šilastimi nogami mahal po levi strani. Dejal je roke v žep in pričel žvižgati. Čez nekaj časa pa se je zopet oglasil: „Ali ti je morebiti ljubše tam na peščenem produ kot pri meni?“

„Se ti zahvalim. Še nisem premišljevala o tem!“

Janez je zdaj spet žvižgal in mislil, da bo hodila Kunika po taktu. Ona pa je skakljala kar tako naprej.

Naenkrat jo je vprašal: „Ali je morebiti premalo, da bi te samo rad imel? Ali bi se rada omožila?“

„Seveda!“

„Zdaj mi je za hudirja že vse eno. Pa te vzamem!“

„Ja, lepo te prosim, bodi tako dober!“

Zdaj bi bil pa Janez rad rekel, da je tako ubogo dekle kot je ona, lahko vesela, če jo bogati Sever pogleda. A Kunika ni bila revna. Bila je najmlajša hči sicer ne ravno bogatega tesarja Koširja, toda njene štiri sestre so bile vže dobro omožene in prav izvrstne gospodinje, ki so trdno držale s svojimi možmi, ki so imele zdrave otroke in postajale pri vsem tem vedno še lepše. Zato je imela tudi najmlajša te dobre vrste dovolj snubačev.

Da bi izrazil, da je njegova ponudba zanjo odlikovanje, je Janez le rekel: „Če čem, imam na vsak prst dekle!“

„Ti verjamem“ je odgovorila. „In tiste, ki na

prstih nimajo prostora, lahko po vrsti obesiš na verižico. Še v klobuk si jih lahko par zatakneš!“

Takrat je fanta zasrbelo v rokah. V žepu je stiskal pesti. Kunika je to dobro videla, smehljaje je hitela naprej, on pa je jezno stopal zadaj ter premišljeval, kako bi se maščeval nad tesarjevo Kuniko.

Ko sta prišla v vas, ga je bila Kunika že za sto korakov prehitela. Janez je stopil k tovarišu, ki si je vedno z rdečo ruto brisal obraz, ker mu je teklo iz nosa in iz oči. Temu se je bridko pritožil zaradi Kunikine prešernosti.

Mož, ki je bil „pokrita rihta“ je odgovoril: „Pomagaj si sam Janez. Ena sama noč ukroti žensko prešernost!“

Pri gostilničarju Debeluharju so godli. Vse, kar je bilo lepo in mlado, je bilo vže tam in tudi takih, ki niso bili tako lepi, ni manjkalo.

Kunika je bila tudi tukaj s svojim očetom. Sedel je poleg nadučitelja, kovača in krojača v posebni sobi. Pogovarjali so se o volilni reformi tako modro kot ministri in tako lepo kot profesorji. Ali smejo voliti tudi neoženjeni, hlapci in pomočniki? Še se niso domenili naši politiki, ko se je v prvi sobi splošna in enaka volilna pravica že praktično izvrševala. Vsak je smel voliti, kogar je hotel. Vse volitve so bile veljavne. Le stara Močnica je vzela svojemu možu volilno pravico in ga vlekla domov v temno bajto. — Mlad mož, ki je prišel z blede, dobrohotno staro ženo v gostilno, je tudi volil, a najprej izvolil samo mizo, da bi se vsedla z materjo. Sedla sta k peči, tam je sedela tudi Kunika z eno izmed starejših omoženih

Domače vesti.

Promocija. V četrtek 16. t. m. je bil promoviran na češki univerzi v Pragi doktorjem prava naš rojak g. Josip Lavrenčič, pravni praktikant v Ljubljani. Najiskreneje čestitamo!

Za „Sokolski dom“ v Postojni so darovali: br. Baltazar Masner 10 K kot poravnavo z g. Dragotinom Vojsko, br. Jože Paternost izročil 2 K, kot kladarino za spravljeno palico. Srčna hvala! Na zdar! Obenem prosimo brate Sokole, da se v vsaki priliki spominjajo sklada za Sokolski dom, ker le na ta način pridemo v doglednem času do zaželenega cilja. Sokol brez telovadnice je kot ribič brez vode. Torej le bolj vstrajno na delo!

Na občnem zboru „Notranjske posojilnice“, ki se je vršil dne 16. t. m. je bil izvoljen naslednji odbor: g. G. Pikel, župan, trgovec in posestnik, ravnatelj, g. Makso Šeber, tiskarnar in posestnik, blagajnikom. g. Fran Kutin, trgov. in posest., kontrolorjem, odbornikom g. Gašpari Ferdo, c. kr. višji okr. živinozdravnik in posestnik in g. A. Vodopivec, c. kr. poštar in posestnik. V nadzorstvo gospodje: Anton Ditrich, trg. in posestnik, Lud. Ditrich, trgovec in posestnik, Arko

Fran, posestnik, Jurca Fran, veleposestnik, Kraigher Peter, trgovec in posestnik in Likon Ivan, posestnik. Dalje je sklenil občni zbor, da pristopi zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani kot član. Letos praznuje posojilnica 25 letnico obstanka.

Hotel ogerska krona se beli in renovira. Upamo, da zgine s starim ometom tudi še bolj stari samonemški napis „Ungarische Krone“ ter nadomesti z dvojezičnim, seveda s slovenskim na prvem mestu. Upamo, da vendar enkrat usliši opravičeno željo tržanov gospod hišni gospodar, ko je vendar tudi on dober narodnjak ter napravi naprednemu trgu tudi napredni napis na svojem hotelu.

Maturo na I. državni gimnaziji so napravili sledeči Notranjci: Gruden Ivan iz Vojskega, Bloudek Stanislav iz Idrije, Skala Leon iz Vremskega Britofa, Vrtovec Josip iz Št. Vida nad Vipavo in Žužek Oskar iz Postojne.

22 učenk višje dekliške šole iz Sedmograške (Ogrsko) je obiskalo pod vodstvom 3 učiteljev in 2 učiteljic dne 12. julija t. l. postojnsko jamo, na povratku iz izleta v Benetke. Nastanile so se v hotelu Ribnik. Značilno je, da so se izjavile, da jim je bilo bivanje v Postojni najprijetnejše na celem potovanju.

sestra. Uljudno je pozdravil mladenič obe ženski in razložil, da sedi njegova mati najraje pri peči, ker ji je gorkota najljubše na svetu.

To so bili kočarji, ki so stanovali na peščenem produ. Pletli so košare in se s tem pošteno redili. Oče je bil že več let mrtev. Pridni Pavel pa je skrbel za mater ter jo danes peljal v gostilno, da bi izpila kozarček vina in poslušala veselo godbo. Posebno slavnostno pa nista izgledala.

Žena je bila črno oblečena in imela temno ruto, kakor pri pogrebu svojega moža, ker je bila mnenja, „da se črno lahko vedno nosi“. Pavel pa je imel sivo obleko. Sinja kravata in lep rdeč nagelj sta kazala, da je danes slavnosten dan, še bolj pa se je videlo to iz njegovih prijaznih oči, iz obraza, ki se je smejal Kuniki naproti. Bil je res lep fant. Le nekoliko pretihga glasu, kar se je videlo, ko je naročil steklenico vina z dvema kozarcema in eno žemljo. Debeluhar pa se je glasno zasmel: „K žeganju le suho žemljo! Danes prodajam žemlje le z mesom!“ Žena je odgovorila skromno, da sta večerjala s sinom že doma.

Pavel je sedel med peč in Kuniko in rekel: „No tukaj mi ne bo hladno!“ Pogledal je dekle in si vihal bele brčice.

„Saj peč še gorka ni!“ se je zasmejala Kunika.

„No, potem se moram držati bolj na to stran“ je rekel Pavel in sedel blizu Kunike, da je začutil njen komolec. Tako sta sedela lepo tam in nista vedela kaj bi govorila. Ker pa je zaigrala godba, je fant tiho rekel sosedi: „Ne more več sedeti, pojdiva plesat!“ In ona je odgovorila: „Ker moški ne daste miru.“ V tem je

pa že sama s prsti prav tiho stopala po taktu, ker je menila, da nihče ne čuti tega.

Le malo parov je šele plesalo. Severjev Janez se je vrtil s črnolaso Italjanko, ki je prišla z zidarji v deželo. Komaj sta se Kunika in Pavel zavrtela, je stopil Janez k njima in zavpil: „Ne bosta plesala! Ta ples sem plačal jaz!“ In tako je tudi bilo. Srebrn tolar je ležal na mizi pri godcih.

Bleda od sramu sta se vrnila naša dva v sobo in Pavel je tiho rekel materi: „Prosim vas, plačati moram tudi jaz en ples.“

Žena se je obrnila v stran in je poiskala ne posebno vesela denar, katerega je fant hitro zagrabil.

Ko je bil ples pri kraju, je plačal še on. Toda godcem se ni zdelo dovolj denarja, zato so začeli le prav dolgočasno gosti. Komaj pa se je pričel ples, je že zavpil Janez: „Stojte!“ in vrgel godcem goldinar na mizo.

„Naprej“, je zavpil Pavel, toda ni dal ničesar. Zato so godci položili godala na mizo.

„No, le počakajte“, je rekla Kunika, „vam bom pa jaz napihnila meh!“ in hitro stopila k mizi ter položila nanjo tolar.

„Jaz bom naredil luknjo v ta meh, da bo piskal, če hoče naša devica Kunika s svojim tepcem plesati!“ je zavpil Janez in položil petak na mizo.

Kar potihnilo je takrat v sobi. Vse je gledalo na Kuniko in Pavla. Pavel je gledal v tla in stopil nazaj. Kunika pa je stopila tako blizu nerodneža, da bi bila z nosom kmalu zadela v njegovo verižico: „Vprašati te moram, kaj ti misliš z besedo tepec?“

„Naj me pride on vprašat.“

Ponižno vprašanje na slavno požarno brambo v Postojni: Zakaj ima slavna požarna bramba v Postojni dvojezični društveni pečat: „Freiwillige Feuerwehr in Adelsberg?“ Mi menimo, da zadostuje v Postojni le samoslovenski društveni pečat, ko so skoro vsi člani društva le Slovenci. Mogoče pa je ta pečat le relikvija iz onih časov, ko je gospodovala v Postojni še „Die deutsche Minderheit?“ ker so „tempi pasatti“, upamo, da izgine tudi ta nepotreba iz površja.

Društveni član.

Suša po Notranjskem je še vedno velika. Izdatnega dežja dosedaj še ni bilo. V torek je s presledki deževalo in namočilo toliko, da se zna v onih krajih, kjer so tik pred dežjem kosili, otava popraviti.

Postaje na novi lokalni železnici Kranj-Tržič so: Kranj, Nakle, Duplje, Tržič, postajališče pa Križe.

Črni vrh nad Idrijo. — Ne moremo več molčati. Primorani smo zopet prijeti za pero ter povedati v javnost, kako točno deluje naš novi deželni odbor. V Idriji je letošnjo pomlad občinski odbor pričel zidati novo poslopje za čitalnico. Pritožil se je na deželni odbor gospod katehet Osvald, kateri plača par kron vsega davka, deželni odbor je takoj pritožbo rešil v

„Ali Ti ni prav?“

„Ti si mi že prav“, je odgovoril in jo hotel objeti, „tako bi rad“.

„Tukaj jo imaš!“ in že ga je bila udarila z ročico v lice ter stekla ven. On za njo, toda možje so ga vstavili. „Zdaj jo imaš, pojdi ž njo spat!“ so se mu rogali. Vse se je smejalo, on je besnel.

Kunika je prišla v sobo in ni več sedla k Pavlu, le vstavila se je pri njem in rekla: „Pavel, drugič pleši s slamnato ženo, če se je ne boš zbal!“

Pavel je rekel: „Glej, Kunika. Mislil sem si: S tako surovino kot je Janez, se nečem tepsti“.

„Pojdi vendar, zdaj se delaš pametnega. Saj tudi jaz pretepanja ne maram. Toda, če bi mi kdo pred dekletom zabrusil v obraz: „tepec“, potem bi ne premišljevala delj — udarila bi! Sploh ti pa tako povem: Kdor ne more ženice obvarovati, ostane samec. Tudi jaz znam košarico plesti, pa niti vrbovih šib ne rabim v to!“

Obrnila se je deklica, stopila k sestri in odšla ž njo, ker oče še ni skončal pogovora o političnem položaju.

Komaj je bila zunaj, je Pavel smrtnobled vstal, izdrl kol in tekkel ž njim na plesišče. Nastal je šunder, godba je prenehala, nekdo je zavpil in že sta nesla dva moža Pavla iz sobe.

Kuniko in njeno sestro so konec vasi dohiteli ljudje. „Ste slišale, Pavel je mrtev, Janez ga je umoril. Kmalu bodo zvonili.“ Naši Kuniki pa se je zazdelo, da plešejo zvezde na nebu

Zvonilo je, toda ne klenkalo, v šestih tednih namreč, pri poroki Pavla in Kunike.

prilog Osvaldu in njegovim podrepnikom, razveljavil je sklep občinskega odbora ter ustavil nadaljno zidanje. — V Črnem vrhu smo pa našli v prepisu obč. računa iz pretečenega leta izdatek za 1100 kron brez naslova, kam da se je omenjena svota nakazala. Dozdeva se nam, da je občina oškodovana. Zaradi tega se je pritožil na deželni odbor dne 12. aprila Fran Zagoda, posestnik, kateri plača nad 300 kron davka, pa do danes še ni dobil nikakega odgovora kako ta stvar stoji. Da bi ne prišlo do tega, da bi se kaj napačnega mislilo, ali da bi občina ne trpela kake škode, je pač pritožba Frana Zagode veliko bolj nujna za rešitev kakor pa pritožba Osvaldova, katera je bila naperjena proti povzdigi mesta Idrije.

Iz Dolov. V Zavratcu imamo še vedno zasilno šolo. Učna soba v župnišču bi bila morda za klet, a ne za pouk. To je že pred več leti — ko je županoval še Luka Rejc — spoznal okrajni šolski svet in uvidel, da je do skrajnosti potreba novega šolskega poslopja. Ker so bili v to poklicani faktorji onega časa bolj vneti za prosveto, kot so pa sedanji, je občina opetovano dobivala ukaze, da mora graditi v Zavratcu šolo. Stvar pa je bila težavna, ker je bil v Zavratcu za to takrat morda le očka Matjaž vnet. Pa časi se spreminjajo in ž njimi tudi Matjaži in okrajni šolski sveti. Občina je pred dvema letoma kupila zemljišče za šolo in pripravila precej drugega materiala, a deželni in okrajni šolski svet navzlic opetovanim prošnjam krajnega šolskega sveta nočeta dovoliti gradbe šole, akoravno niti najmanjših zadržkov v tem oziru. Kaj takega bi bilo mogoče kje na Turškem, ne pa v Avstriji! Matjaž in Jokel se pa veselita, da ginevajo časi omike, češ, prav ima vlada, čemu te šole! Čimvečja tema nas objema, tem bolje!

Osuševanje ljubljanskega barja. Ta mesec se prično dela za osuševanje ljubljanskega barja. Stavbni urad za osuševanje barja, ki ga vodi stavbni svetnik Pavlin, že nekaj mesecev izdeluje načrte, in zdaj se začno izvršilna dela. — Stroški so proračunjeni na več kot 4 milijone kron, v glavnem bo treba poglobiti vodni odtok, in sicer bodo zahtevala ta dela 4 do 5 let. — Letos napravijo zatvornico, katere namen bo, da zapre nizki in srednji vodi odtok po Grubarjevem kanalu, ki pa se bo ob visoki vodi lahko odprla za odtok vode z barja. Izkopali bodo v Ljubljani 313.500 kubičnih metrov, v Grubarjevem kanalu pa 181.300 kubičnih metrov.

Kako obvarujemo našo deco jetike? Razpravo „o boju proti jetiki, osobito z ozirom na našo mladino in na razmere v šolah“, ki je izšla v „Domačem ognjišču“, dalo je deželno pomožno društvo za bolne na pljučih pod gornjim naslovom ponatisniti in je po en izvod uposlalo vsaki ljudski šoli na Kranjskem. Brošuro pa je dobiti tudi v knjigarnah in sicer po 40 v izvod. Namenjena je v prvi vrsti našim ženam in materam, ki bodo iz nje razvidile, kaka nevarnost preti že dojenčcem in otrokom v prvih otroških letih,

če se ž njimi pravilno ne ravna. Brošura podaja nam natančna navodila, kako obvarujemo našo deco jetike, sploh pa je iz nje posneti marsikak koristen nasvet glede odgoje otrok v obče.

Iz trnovske okolice. Poklicane oblasti opozarjamo in vprašamo: Ali imajo klerikalne gostilne drugačen vinski zakon, ali kaj? Tako na Topolcu klerikalna gostilna „Kovač“ vedno dela zoper ta zakon, a nihče ne vidi in ne sliši. Zatorej je želja in tudi zahteva občinstva, da se pazi na vse enako. — Župan v Jablanci je, kakor se lahko vsakdo prepriča, zjutraj od kedar vstane do zvečer vedno preveč „dobre volje“. Nimamo nič proti temu, ali občinske reči naj se točno delajo in spolnujejo. Kedar kdo pride v pisarno, pa ne ve ne župan, ne tajnik, kaj početi. Zatorej se poboljšajte. Očividec.

„Naša bodočnost“, poučen in zabaven list za odraslo mladino, bo nepolitiški in nestrankarski. Poleg leposlovnega dela bo obsejal članke poučne vsebine iz slovenske in slovanske zgodovine, zemljepisja, cerkvene zgodovine, prirodoznanja, narodno-gospodarske sestavke, članke iz narodne kulture, opise slovenskih slavnih mož, literarne uvode itd. — Somišljenike iz učiteljskega in drugih stanov prosimo, da list gmotno in duševno podpirajo in ga razširjajo križem slovenske domovine. Kdor ima čut in srce za vzgojo ljudski šoli odrasle mladine, ki se čestokrat rada izgubi in zaide na napačna pota, ga prosimo, da stopi v krog sotrudnikov „Naše bodočnosti“ ter pošljejo na podstavi zgoraj omenjenega programa primerne članke za list, in sicer za zdaj kar na naslov Učiteljske tiskarne.

List za šolo odrasli mladini začne izhajati še ta mesec v Učiteljski tiskarni. Vsebina listu bo poučna in zabavna. Naslov mu bo Naša bodočnost. Letos bo izhajal kot brezplačna priloga „Dom. ognjišče“, drugo leto pa kot samostojen list. Novi list je prvi korak k emancipaciji naše mladine od škodljivih vplivov.

Računske listke družbe sv. Cirila in Metoda je naročila gostilna „pri Zvezdi“, Št. Peter na Krasu. — Računskih listkov bi se prodalo v korist družbe ogromno število, če bi le vsi narodni gostilničarji storili svojo dolžnost. Lepih dohodkov bi se lahko družbi naklonilo po računskih listkih posebno po letovišcih. Vse narodno zavedno občinstvo prosimo uljudno, da zahteva vsepovsod računske listke. Tudi narodni trgovci naj bi se zdramili! Obvelja naj uže enkrat geslo: „Svoji k svojim!“ poleg tega pa tudi: „Vsaka narodna trgovina imej računske listke družbe sv. Cirila in Metoda!“

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela v mesecu juniju t. l. sledeče darove: I. Vrhovnik, Ljubljana, pošilja znesek Mih. Štembala za prelomljeno besedo iz T. K 5—; Viki Dolenc, Vrhnika, iz nabiralnika K 10—; R. Horvat za Al. Domicelj, Zagorje, narodni davek K 1—; Ant. Kozlevčar, Rakek, nabral narodni davek K 19—; Ant. Mladič, Šmarje pri Jelšah, K 5—; Ženska podružnica Vrhnika K 459—; g. Pikel, Postojna, iz nabiralnika v hotelu pri „Ogerski kroni“ K 1267;

pl. Premerstein K 4—; Henrik Steska, Krško K 4—; posojilnica Zagorje ob Savi K 50—; neimenovan K 754; posojilnica v Cerknici K 20—; g. Pikel, Postojna, iz nabiralnika v narodnem hotelu K 1230 in stavo za dež na binkoštni ponedeljek, plačala gospa Burger K 10—; skupaj K 2230; moška podružnica Idrija K 8307; Ant. Avsec, Postojna, nabral K 860; Karl Štefin, Zidanmost iz nabiralnika K 17—; slovenski realci K 1857; Lud. Špilar, Št. Peter na Krasu, iz nabiralnika K 501; Fr. Šetinc, Vrhnika, dva tolarja, ki sta se prodala za K 654; možka podružnica Idrija K 7675; Karla dr. Kasičeva, Vipava, v veseli družbi v Ložah nabral dr. Fr. Gregorič ob zažiganju kresa K 30—; Kr. Kalanc, Prestranek iz nabiralnika K 444; dr. G. Žerjav, Ljubljana, nabral za izlet tržaških učencev K 18—; Miha Laharnar in Ant. Kenda, darujeta od župnika vrnjeni K 2—; Rud. Est, Ljubljana, nabral v veseli družbi z Idričani pod Gabrom K 601; Ljudmila Borštner, Vipava, nabrala K 510; Draga Gartnerjeva, Planina, nabrala K 240.

Narodno gospodarstvo.

Gnojenje sadnega drevja. Dušik povzroča, da drevo dobro raste. Kjer drevesa že dobro rastejo, ne bomo gnojili z dušikom. Fosforova kislina vpliva, da drevo bogato cvete. Gnojimo ž njo drevesom, ki ne cveto. Drevesa v ilovnati zemlji rabijo kalija. Kali pospešuje rast listju in je zorečim plodovom neobhodno potreben. V pepelu iz lesa je 12 % kalija, v gnoju je mnogo dušika, v Tomasovi žlindri pa je dovolj fosforove kisline. Izberimo si torej, razumno, katero gnojilo bomo rabili.

Ne pustite, da bi živali žežalo! Preskrbite v hudi vročini domačim živalim vode! Tudi zunaj na dvorišču naj vedno stoji voda v posodi, ki se ne da prevrniti, da si kokoši ohladi žejo. Mnogokrat je pomanjkanje vode vzrok raznim boleznim.

Sadno drevje. Pobirajmo in uničujmo nezrele sadove, ki so padli z dreves. V njih se nahajajo najrazličnejši škodljivci. Uničujmo tudi bolno listje, glejmo, da se krvave uši ne nastanijo v deblu in vejah in odstranjujemo mah, ki je drevju škodljiv.

Po svetu.

Nove cigarete. Od 17. avgusta dalje bo prišla v promet nova cigareta z imenom „cesar“. ki bo veljala 4 v.

Konec streljanja zoper točo. Vojno ministerstvo je odločilo, da ne dobe vinogradniki več smodnika za znižano ceno. Leta 1895 so streljali v Slovenski Bistrici prvič proti toči. Skazalo se je, da streljanje ne pomaga. Metereološki kongres v Gradcu se je izrekel tudi v tem smislu. V Nižji Avstriji je streljanje proti toči že delj časa prepovedano.

Prvi doktor zemljedelstva je bil promoviran dne 2. julija na dunajski visoki šoli za zemljedelstvo.

136 let star je bivši žandar Andrej Nikolajevič Šmit, ki se je te dni pripeljal čil in zdrav iz Tiflisa v Petrograd. Rojen je l. 1772. Za časa Katarine Velike je vstopil v vojsko in se doslej vdeležil vseh vojn ruske armade. Bil je 40 krat odlikovan in ima 120 rubljev pokojnine.

Otvoritev velikanske podzemeljske jame pri Trstu. Dne 5. t. m. je otvoril tržaški turistovski klub velikansko podzemeljsko jamo, četrť ure oddaljeno od postaje Opčina. Votlina je visoka 138 m, široka 132 m in 240 m dolga. Dosedaj je to največja znana podzemeljska jama. Pogled na krasne viseče in stoječe kapnike je veličasten; nekateri tvorijo posebno lepe oblike. Jamo je našel preiskovalec jam g. And. Perko že pred 18 leti; vendar, ker je bil dohod v njo zelo težak, otvorena je bila šele sedaj. Napravili so vijugasto, precej strmo pot, in tako je postala dostopna širšemu občinstvu.

Velikanska nesreča na praški razstavi. Na cvetličnem korzu splašili so se konji, ki so bili vpreženi pred voz gospe Kamile Kaizl, vdove nekdanjega finančnega ministra. Prva dva konja sta se odtrgala in eden izmed njiju se je zapodil v množico, ki je štela na tisoče ljudi. Nastala je grozna zmešnjava; cele kope ljudi valjale so se po tleh in ko se je slednjič posrečilo ujeti konja, uvideli so šele, koliko je ponesrečencev! Neka gledališka igralka je že umrla, 14 je težko in 25 lahko poškodovanih. Za vzrok, da so se konji splašili, navajajo seveda različne vesti, med katerimi pa le najbolj verjetna ta: pri takih priredbah in veselicah je navada, da se ljudje obsipajo s konfeti, koriandoli in s papirnatimi serpentinami itd. in taka papirnata serpentina, namenjena kdo ve komu, zletela je konju v glavo s tako silo, da se je isti tako prestrašil, da se je splašil.

Čudež? Delavec Levandovski je delal v skednju neke gostilne na Moravskem, ko je treščila vanj strela. Levandovski je padel na tla in zavpil: „Oče, oče!“ Potem je stopil v vežo in rekel: „Mati, govoriti znam“. Levandovski je pred desetimi leti izgubil sluh in govorico zaradi nezgode pri streljanju v kamenolomu.

Eksplozija v slonovem gobcu. Da so tudi v Ameriki brezsrčneži, priča naslednji dogodek. Ko so se obiskovalci živalskega vrta v Nevjorku gnetli krog slonove kletke, je nekdo vtaknil slonu v gobec čokolado. Komaj je slon, ki je vaje, da od obiskovalcev dobiva jesti, požrl čokolado, se je zakadilo iz njegovega gobca in se je zaslišal pok. Slon pa je kakor besen dirjal po kletki sem in tja. Ko se je pomiril, se je videlo, da mu je gobec strahovito sežgan. Žival so morali umoriti.

Zaljubljeni gluhonemi sestri. 23letni gluhonemi sestri, dvojčka posestnika Grabnerja v Št. Vidu sta se zaljubili v dva tudi mutasta mlada moža. Stariši so bili proti zvezama in zato sta deklici sklenili se vsmrtiti. Ena izmed njiju se je obesila v podstrešju. Našli so jo vže mrtvo. Druga je skočila v globok vodnjak, odkoder so jo še rešili.

Štorklja v cerkvi. V bavarskem mestu Selb se je spovedoval mlad par pred poroko v cerkvi. Ko se je nevesta spovedovala, se je zaslišal kar naenkrat otroški jok. Duhovnik se je hitro diskretno odstranil.

Petrolej gori v Borislavu. Strela je vžgala surovi petrolej v Borislavu. Ogenj je visok 40—50 m. Gori že dva tedna.

Znorel zaradi sreče. Neki rudar je živel zelo ubožno v Durhamu na Angleškem. Zdaj je znorel, ker je izvedel, da mu je zapustil sorodnik 2 milijona kron.

Velik požar v Trstu. Dne 13. t. m. ob 11. uri ponoči je pričelo goreti v skladišču tvrdke Matatias & Matatias. Predno je prišla požarna bramba, je bilo že polovica skladišča v plamenu. Ogenj se je razširil tudi do skladišča transportne tvrdke K. Eksner, kjer je pogorelo okoli 100 vagonov pohištva. Tudi skladišča premoga tvrdke Edmondo Forli se je lotil požar, kjer je pogorelo okoli 10 vagonov premoga. Gasili so vsi tržaški gasilci neumorno, vendar je še drugi dan opoludne gorelo. Škoda se sodi okoli pol milijona kron.

Čehi kot vzgled. V neki vasi na Češkem je samo nemška šola. Zato so ostali otroci čeških roditeljev doma. Okrajni šolski svet je dotične stariše naznanil. Ti so izjavili, da ne puste potujčiti svojih otrok in da jih poučujejo zato doma. Zdaj je češki deželni šolski svet določil, da se smejo otroci doma učiti, morajo le napraviti na koncu leta izpit v češkem jeziku.

6 kg denarja ukradenih. V vasi Marija-Taferl je tat, katerega so že izročili sodišču, vzel iz cerkvenih pušic vsega skupaj 6 kg denarja, katerega so našli v njegovem stanovanju.

Za kratek čas.

Kmet pride v neko restavracijo, kjer si naroči čašo kave. Poleg te dobi tudi papirnatu servijeto. Začudi se in si misli: Poglej, pogledaj, kaj se vse dobi: meščani res za vse skrbijo!

* * *

Ženin nevesti, ki je prišla na ogled in občuduje krasen svinjak: „Mica, le molči, dokler boš mene imela, ne boš nikdar brez prasca“.

* * *

Nekdo vpraša moža, ki je ravnokar prišel od ceditve škode nekega požara, koliko znaša škoda. „10.000“ odvrne mož. „Kron ali goldinarjev.“ „Gospod to sem pa res že pozabil“ odvrne možakar.

* * *

Zelo vljuden človek je stavil na koncu svojega pisma: Oprostite, prečastiti gospod, da Vam pišem v tej preveliki vročini z zavihanimi rokavi.“

* * *

Na gostiji je uslužbenec polil dami svilnato obleko z juho. Seveda je postala ta nejevoljna, nakar jo je hotel uslužbenec potolažiti rekoč: „Nikar se ne razburjajte gospa, saj je v kuhinji še vedno dovolj juhe.“

Loterijske številke.

Dunaj, 11. julija	85	4	82	12	37
Brno, 15. julija	50	85	21	61	47

Dr. ED. VOLČIČ v Novem mestu (Kranjsko)

je uredil ter se dobivajo pri njem in pri vseh knjigotržcih naslednje pravne knjige:

1. Civilnopravdni zakoni (IV. zv. Pravnikove zbirke) z obširnim slovenskim in hrvaškim stvarnim kazalom, obsegajoči XII- in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga K 8—

2. Odvetniška tarifa; določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom, (20 tabel). 1906. Broširano K 1-80

3. Zakoni o javnih knjigah, zemljiških itd. (V. zv. Pravnikove zbirke) z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga K 5-60
popolno v platno vezana K 6—

Ponatisi iz knjige navedene pod točko 3.:

4. Vzgleđ predlogov, sklepov in vpisov za zemljiško knjigo; dotična kolkovna in vpisna. Broširano K 1—

5. Kolkovna in vpisna pri zemljiški knjigi. Stenska tabela na močnem papirju K —60

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“:

Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo,** s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K —40

Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah.** 1908. Cena mehko vezani knjižici K —80

Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev.** 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjiga K —80

Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zložbi zemljišč.** 1908. Mehko vezano K 2—

Pripravlja se: Zvezek XI. in XII. **Predpisi o poljski okvari.** 1908. Mehko vezano K —80

Ako ni dogovorjeno drugače, se pošljajo knjige s pošto, proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vin. poštne v gotovini ali poštah znamkah.

Pekovskega učenca

kateri se bo prav dobro izučil, sprejme takoj

F. LOJK, pekovski mojster v Idriji.

MAKS ŠEBER

== v Postojni. ==

Akcidenčna tiskarna.

== Knjigoveznica. ==

Fotografični atelije.

~ ~ ~

Zaloga vsakovrstnih tiskovin

za županstva, krajne šolske svete, šolska vodstva, posojilnice, mlekarne zadruge itd.

Izvršuje se po naročilu vsa druga tiskarska dela

kakor n. pr. letna poročila, cenike, vabila k veseliam in obćnim zborom, programe, naznanila o zarokah, porokah itd., parte liste, pisma in kuverte z naslovi, posetnice, razglednice, trgovska naznanila itd. itd.

Želodečne kapljice proti napenjanju, pospešujejo slast do jedi, krepe želodec, olajšujejo želodečne bolećine, 1 steklenica 70 v., 6 steklenic 3 K 50 v.

Želodečni prašek proti slabemu prebavljanju, zgagi itd. 1 K

Tinktura proti izpadanju las 1 steklenica z rab. navod. 1 K

Zobna in ustna voda 1 steklenica z rabilnim navodilom 1 K

Zobne kapljice proti zobobolji, 1 steklenica 40 v., 6 stekl. 1 K

Esenca za kurja očesa izkušeno sredstvo proti bradavicam, kurjim očesom itd., 1 stekl. z rabilnim navodilom 70 v.

Golšne kapljice proti golši in debelemu vratu 1 stekl. 60 v. priporoča

lekarna pri Mariji Pomoćnici v Vipavi.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
== dopoludne. ==

□ □ □

Obreštuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji najmanj $\frac{1}{2}\%$, na ošobni kredit po 6% .

□ □ □

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplaćujejo le ob petkih.